

Lovforslag nr. L 149. Fremsat den 14. januar 1987 af arbejdsministeren (Henning Dyremose)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Harmonisering af reglerne om beregning af nedsatte dagpenge for fuldtids- og deltidsforsikrede medlemmer, ændring af reglerne om udbetaling af dagpenge til medlemmer der modtager social pension, præcisering af klagereglerne m.v.)

§ 1

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 615 af 12. september 1986 som ændret ved lov nr. 832 af 9. december 1986, og lov nr. 948 af 23. december 1986, foretages følgende ændringer:

1. I § 55 indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med landsarbejdsnævnet nærmere regler for anvendelsen af stk. 1 og 2.«

2. I § 59, stk. 1, indsættes efter 2 pkt.:

»Et medlem, som før ledighedens indtræden har haft arbejde i mindre omfang end fuld, sædvanlig arbejdstid, og som ikke samtidig har været tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende til arbejde i fuld, sædvanlig arbejdstid, kan dog kun få udbetalt dagpenge efter forholdet mellem medlemmets arbejdstid i vedkommende uge og medlemmets gennemsnitlige arbejdstid før ledighedens indtræden.«

3. § 59, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med landsarbejdsnævnet nærmere regler om de forhold, der er nævnt i stk. 1-3. Det kan her-

under fastsættes, at bestemmelsen i stk. 1, 3. pkt., kan fraviges for særlige fagområder med kortvarige ansættelsesforhold.«

4. § 64, stk. 1, affattes således:

»For et medlem, som modtager pension efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning, er ret til dagpenge efter § 51, jfr. § 46, stk. 2, betinget af, at medlemmet forud for hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde eller udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed som nævnt i § 55, stk. 1, inden for de sidste 18 måneder.«

5. § 64, stk. 2 og 3, ophæves.

6. I § 64, stk. 4, der bliver stk. 2, ændres »reglerne i stk. 1-3« til: »reglen i stk. 1«.

7. § 74 affattes således:

»§ 74. For et deltidsforsikret medlem, der er omfattet af § 64, er ret til dagpenge efter § 51, jfr. § 70, betinget af, at medlemmet forud for hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde som nævnt i § 72, stk. 1, inden for de sidste 18 måneder.

Stk. 2. For et deltidsforsikret medlem, som ansøger om pension, men som fortsat opfylder betingelserne for at være medlem af kassen, gælder reglen i stk. 1. Afslås pensionsansøgningen, efterbetales der medlemmet de dagpenge, der er bortfaldet i henhold til 1. pkt.«

Arbejdsmin. 2. kt.

8. I § 76, stk. 1, ændres »stk. 5 og 6,« til: »stk. 6 og 7,«.

9. I § 76 indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Sker indbetaling af medlemsbidrag ikke rettidigt, skal kassen betale renter af bidraget med 1½ pct. for hver påbegyndt måned fra forfaldsdagen.«.

10. I § 76, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

11. I § 76, stk. 6, der bliver stk. 7, ændres »stk. 5« til: »stk. 6« og »stk. 3« til: »stk. 4«.

12. I § 77 ændres »76, stk. 1 og 4,« til: »76, stk. 1 og 5,«.

13. I § 91 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen kan til brug for behandlingen af sager indhente oplysninger efter reglerne i stk. 1 og 5.«.

14. I § 98, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Klagen sendes til kassens hovedledelse, der skal vurdere sagen påny. Fastholder kassens hovedledelse helt eller delvis afgørelsen, videresender denne klagen sammen med sagens akter til direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.«.

15. I § 98, stk. 5, indsættes som 2. pkt.:

»Arbejdsdirektørens og direktøren for arbejdsløshedsforsikringens afgørelse herom kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«.

16. § 99 affattes således:

»§ 99. Klage over arbejdsdirektørens afgørelser om de spørgsmål, som er nævnt i § 16,

stk. 3, 3. pkt. og § 98, stk. 1, kan af den afgørelsen vedrører indbringes for ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen, jfr. § 100, inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Ankenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Klage over direktøren for arbejdsløshedsforsikringens afgørelser om de spørgsmål, som er nævnt i § 41, stk. 5, § 44, stk. 2, § 75 b, stk. 3, § 75 c, stk. 4, § 86, stk. 3 og stk. 4, 1. pkt., § 87, stk. 1 og 4, § 98, stk. 2, og EF-forordninger om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiedlemmer, kan af den afgørelsen vedrører indbringes for ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen, jfr. § 100, inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Ankenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Alle øvrige afgørelser, der træffes af arbejdsdirektøren eller direktøren for arbejdsløshedsforsikringen i henhold til denne lov, kan indbringes for arbejdsministeren inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jfr. dog § 22, stk. 2.

Stk. 4. Ankenævnet og arbejdsministeren kan se bort fra overskridelse af klagefristen i stk. 1-3, når der er særlig grund hertil.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder ikraft den 1. maj 1987.

Stk. 2. De hidtil gældende regler i § 64 og § 74 finder dog efter anmodning fortsat anvendelse indtil 1. maj 1988 for personer, der på lovens ikrafttrædelsestidspunkt modtager pension efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning og som samtidig eller senere opfylder betingelsen i § 55, stk. 1.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 114 af 24. marts 1970 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Folketingstidende 1969-70, FF. sp. 3222, 3605 og 4473, tillæg A sp. 2369, tillæg B sp. 673, tillæg C sp. 321) er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 615 af 12. september 1986 og ændret ved lov nr. 833 af 9. december 1986.

Lovforslaget omfatter følgende:

1. Harmonisering af reglerne om beregning af nedsatte dagpenge for fuldtids- og deltidsforsikrede medlemmer.
2. Ændring af reglerne om udbetaling af dagpenge til medlemmer, der modtager social pension.
3. Indførelse af bestemmelse om betaling af morarenter for arbejdsløsheds-kasserne ved for sen indbetaling af medlemsbidrag, og præcisering af klagerreglerne m.v.

Ad 1

I februar 1985 besluttede arbejdsministeren at nedsætte et udvalg, det såkaldte Bonnerup-udvalg, med repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter og fra flere ministerier.

Udvalget fik til opgave at komme med forslag til ændringer af reglerne om supplerende dagpenge med udgangspunkt i spørgsmålet om utilsigtede tilpasninger, og foreslå forenklinger af det nuværende regelsæt med henblik på nedbringelse af fejludbetalinger.

Den 1. maj 1986 afgav udvalget betænkning om supplerende dagpenge og fejludbetalinger, hvori udvalget foreslår en række ændringer både af administrativ og af lovmæssig karakter.

Udvalgets forslag til nedbringelse af fejludbetalingerne blev fulgt op ved fremsættelse af lovforslag den 14. maj 1986, som blev vedtaget ved lov nr. 296 af 4. juni 1986.

Som led i opfølgningen af Bonnerup-udvalgets betænkning for så vidt angår supplerende dagpenge foreslås en ændring af reglerne om beregningen af supplerende dagpenge, således at reglerne har-

moniseres for fuldtids- og deltidsforsikrede medlemmer.

Hermed vil fuldtidsforsikrede medlemmer, der opnår arbejde af mindre omfang end fuld tid, få udbetalt supplerende dagpenge efter forholdet mellem arbejdstiden i vedkommende uge og den gennemsnitlige arbejdstid før ledighedens indtræden.

I dag får et medlem, der opnår arbejde i mindre omfang end fuld sædvanlig arbejdstid, supplerende dagpenge op til normal, fuld arbejdstid inden for det pågældende fag, uanset medlemmets tidligere arbejdstid. Denne beregningsmetode indebærer en mulighed for overkompensation for mistede arbejdstimer.

Forslaget vil berøre de fuldtidsforsikrede medlemmer, der har haft arbejde på nedsat tid, uden samtidig at være tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende til fuldtidsarbejde, inden de begynder at arbejde på yderligere nedsat tid. Forslaget vil endvidere berøre medlemmer, der første gang får arbejde på mindre end fuld sædvanlig arbejdstid uden at tilmelde sig arbejdsformidlingen og dernæst må gå yderligere ned i tid.

Der er i dag en varierende praksis fra arbejdsløsheds-kasse til arbejdsløsheds-kasse med hensyn til beregningen af supplerende dagpenge. I dag administrerer enkelte arbejdsløsheds-kasser ud fra rimelighedsbetragtninger efter retningslinier, der svarer til dette forslag.

Bonnerup-udvalget har anbefalet forslaget, fordi det vil bevirke, at ensartede ledighedssituationer behandles på samme måde i alle arbejdsløsheds-kasser.

Ad 2

Lovforslaget indeholder desuden forslag om forenkling af reglerne for udbetaling af dagpenge til medlemmer, der modtager social pension.

Lovforslaget om yderligere nedbringelse af arbejdsløsheds-kassernes fejludbetalinger (L 264 vedtaget ved lov nr. 296 af 4. juni 1986) indeholdt forslag til ændring af disse regler.

Under behandlingen af L 264 blev der fra flere sider rejst spørgsmål om virkningen af den foreslå-

ede ændring af de nævnte regler. Arbejdsministeren besluttede derfor at tage denne del af lovforslaget ud med henblik på yderligere overvejelser og inddragelse af de handicappedes organisationer.

De gældende regler i lovens § 64 er – som også påpeget af Bonnerup-udvalget – yderst komplicerede. Særligt giver reglerne om generhvervelse af dagpengeretten anledning til vanskeligheder, idet der er fastsat forskellige perioder og forskellige krav til den mængde arbejde, der skal være præsteret. Der foreslås derfor en teknisk forenkling af reglerne, men forslaget tilsigter tillige en forbedret adgang til at modtage arbejdsløshedsdagpenge for personer, der samtidig modtager en social pension.

Det foreslås, at de gældende regler lempes, således at begrænsningen, hvorefter dagpenge højest kan udbetales i 78 dage inden for 12 måneder, ophæves.

Forslaget indebærer endvidere en ophævelse af reglen om, at dagpenge, der er modtaget i de sidste tre måneder før pensionen begynder at løbe, skal medtages ved beregningen af, om retten til dagpenge er opbrugt.

Som kriterium for dagpengeretten anvendes et skærpet arbejdskrav, som allerede i dag findes i lovgivningen, og derfor er et kendt begreb for arbejdsløshedskasserne.

Forslaget vil medføre en væsentlig udvidelse af dagpengeretten for medlemmer, der modtager social pension, uden dog at bryde afgørende med lovens princip om, at dagpenge kun kan udbetales til et medlem, der er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Regeringen lægger desuden vægt på, at reglerne skal være lette at administrere for kasserne, og at de gøres mere gennemskuelige og forståelige for det enkelte medlem.

Ad 3

I § 1, nr. 9 foreslås, at arbejdsløshedskasserne skal betale morarenter ved for sen indbetaling af medlemsbidrag til staten.

Loven indeholder i § 85, stk. 2, en bestemmelse om betaling af morarenter i tilfælde af for sen indbetaling af arbejdsgiverbidrag, mens der ikke findes tilsvarende bestemmelser i tilfælde af, at kasserne ikke indbetaler medlemsbidrag rettidigt.

Det foreslås derfor, at der indføres en tilsvarende bestemmelse om betaling af morarenter for kasser, der indbetaler medlemsbidrag for sent.

Endelig indeholder forslaget en præcisering af de gældende regler om klageadgang inden for arbejdsløshedsforsikringssystemet.

Med lov nr. 200 af 25. maj 1983 fik arbejdsdirektøren (nu direktøren for arbejdsløshedsforsikringen) bemyndigelse til efter forhandling med landsarbejdsnævnet at udsende nærmere regler for, hvordan medlemmerne skal klage over arbejdsløshedskassernes afgørelser.

Bemyndigelsen blev benyttet til at gennemføre en remonstrationsordning i forholdet mellem arbejdsløshedskasserne og direktoratet for arbejdsløshedsforsikringen.

Forslaget om præcisering af klagereglerne indebærer blandt andet, at remonstrationsordningen, som er fastsat i direktoratet for arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 507 af 28. juli 1986, bliver indsat i loven af hensyn til reglernes overskuelighed.

Der er endvidere foreslået ændringer af § 55 og § 91, jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser § 1, nr. 1 og 13.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Bonnerup-udvalget har anslået, at forslaget om ændring af reglerne om beregningsmåden for supplerende dagpenge generelt hverken medfører administrative belastninger eller lettelser, da administrationen af forslaget kan ske på grundlag af oplysninger, som kasserne allerede i dag ligger inde med.

Det skønnes, at forslaget medfører en ubetydelig mindreudgift til arbejdsløshedsdagpenge.

Forslaget om ændring af reglerne om udbetaling af dagpenge til personer, der modtager social pension, skønnes at medføre en merudgift på ca. 10–15 mill. kr., idet der heri er taget hensyn til besparelser i udgifterne til social pension.

Forslaget indebærer en administrativ lettelse for arbejdsløshedskasserne.

Det samlede lovforslag indebærer herudover ikke nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås at give direktøren for arbejdsløshedsforsikringen mulighed for at fastsætte de nærmere regler om arbejdskravsbetingelserne.

Efter de gældende regler har direktøren alene mulighed for at fastsætte nærmere regler om »dø-

de perioder«, d.v.s. arbejdsperiodernes beregning for medlemmer, der som følge af sygdom, uarbejdsdygtighed, deltagelse i kursus eller af tilsvarende årsager har været uden arbejde, jf. § 56, stk. 2. Der har under arbejdet med direktoratets igangværende regelsaneringsprojekt vist sig behov for, at denne bemyndigelse udvides til også at omfatte de øvrige regler om arbejdskravet.

Til nr. 2

Det fremgår af de gældende regler, at når et ledigt medlem, som er arbejdssøgende til arbejde i fuld, sædvanlig arbejdstid, opnår arbejde af kortere varighed, nedsættes dagpengene. Nedsættelsen sker efter forholdet mellem medlemmets arbejdstid i vedkommende uge og fuld, sædvanlig arbejdstid. Inden for områder, hvor nedsættelsen ikke kan foretages på grundlag af arbejdstiden, sker nedsættelsen under hensyn til arbejdslønnen.

Ved »fuld, sædvanlig arbejdstid« forstår normal, fuld arbejdstid inden for det pågældende fag.

Reglerne medfører, at et fuldtidsforsikret medlem, der har haft 35 timers beskæftigelse om ugen, og som går ned til f.eks. 25 timers arbejde om ugen, får suppleret lønindkomsten med dagpenge op til 39 timer om ugen, uanset om medlemmet har været tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende på fuld tid under beskæftigelsesperioden på 35 timer om ugen. Eksemplet forudsætter, at der er tale om fagområder, hvor 39 timer er fuld normal arbejdstid.

Det foreslås, at der ikke kan udbetales dagpenge, når et ledigt medlem opnår arbejde i et omfang, som svarer til den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid før ledighedens indtræden, hvis medlemmet ikke har været tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende på fuld tid. Opnår medlemmet arbejde af mindre omfang, kan der kun udbetales supplerende dagpenge efter forholdet mellem vedkommendes arbejdstid i den pågældende uge og den gennemsnitlige arbejdstid før ledighedens indtræden. Den gennemsnitlige arbejdstid før ledighedens indtræden fastsættes som gennemsnittet af beskæftigelsen i den periode, der danner grundlag for dagpengeberegningen.

Hvis et medlem tidligere har været beskæftiget 36 timer om ugen og derefter må gå ned til 27 timer om ugen, kan der efter forslaget kun udbetales supplerende dagpenge for 9 timer, med mindre medlemmet under sit arbejdsforhold på 36 timer om ugen har stået tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende til et 39-timers arbejde.

Til nr. 3

Det foreslås, at der tilvejebringes hjemmel til, at direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan fastsætte nærmere regler i henhold til reglerne i § 59, stk. 1, 3. pkt., idet der kan være behov for af administrative grunde at fravige den foreslåede beregningsmåde for arbejdsløsheds-kasser, der har særligt mange løsarbejdere.

Til nr. 4 og 7

Efter de gældende regler kan dagpenge til et medlem, der modtager en social pension, i løbet af 12 måneder i træk højst udbetales med et beløb, som sammenlagt svarer til dagpenge for i alt 78 dage. Når retten til dagpenge således er opbrugt, gælder der skærpede krav for generhvervelse af dagpengeretten. Der anvendes til bedømmelse heraf regler, der fastsætter forskellige perioder og forskellige krav til den mængde arbejde, der skal præsteres inden for perioden. Administrationen bliver derfor yderst kompliceret.

Det foreslås, at den gældende begrænsning, hvorefter dagpenge højst kan udbetales i 78 dage inden for 12 måneder, ophæves.

Forslagets personkreds vil herefter kunne modtage dagpenge sideløbende med deres sociale pension, så længe de opfylder det skærpede arbejdskrav. I tilfælde, hvor der er begrundet tvivl om, hvorvidt et medlem er til rådighed for arbejdsmarkedet, vil der dog kunne stilles krav om arbejde i en vis periode.

Når lovforslagets personkreds igen opfylder det skærpede arbejdskrav, bliver de igen berettiget til arbejdsløshedsdagpenge.

Forslaget indebærer endvidere en ophævelse af reglen om, at dagpenge, der er modtaget i de sidste tre måneder før pensionen begynder at løbe, skal medtages ved beregningen af, om retten til dagpenge er opbrugt.

Forslaget medfører, at reglerne om det såkaldt »skærpede arbejdskrav«, der gælder for medlemmer, der under ledighed har bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed, overføres til medlemmer, der modtager en social pension. Herefter skal arbejdskravet, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, være opfyldt inden for en periode på 18 måneder.

Til nr. 5

Som en konsekvens af ændringsforslaget i § 1, nr. 4, ophæves § 64, stk. 2 og 3. De gældende bestemmelser i § 64, stk. 2 og 3, omhandler muligheden for at generhverve den ret til dagpenge, som

medlemmet har mistet, fordi den pågældende har modtaget både pension og dagpenge i en længere periode.

Da retten til dagpenge for medlemmer, der har en social pension nu gøres betinget af et »skærpet arbejdskrav«, vil der altid være en automatisk generhvervelsesret, idet medlemmet altid vil være berettiget til dagpenge, når medlemmet igen opfylder arbejdskravet.

Til nr. 6

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 8, 10, 11 og 12

Ændringsforslagene er redaktionelle og skyldes ændringen i § 76, jf. nr. 9.

Til nr. 9

Der henvises til de almindelige bemærkninger ad 3.

Til nr. 13

Det foreslås præciseret, at ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen har beføjelse til at indhente oplysninger efter reglerne i § 91, stk. 1 og 5, til brug for behandlingen af sager.

Til nr. 14

Forslaget indebærer, at den gældende remonstrationsordning i forholdet mellem kasserne og direktoratet for arbejdsløshedsforsikringen indsættes i lovens klagebestemmelser, således at de gældende klageregler bliver mere overskuelige for arbejdsløshedskassemedlemmer. Efter disse regler skal en klage over kassens afgørelse indgives til kassens hovedledelse til fornyet vurdering. Hvis kassens hovedledelse helt eller delvis fastholder den trufne afgørelse, indsendes klagen – normalt senest 4 uger efter dennes modtagelse – til direktøren for arbejdsløshedsforsikringen med hovedledelsens bemærkninger, jf. bekendtgørelse nr. 507 af 28. juli 1986 om indgivelse af klage over de af

arbejdsløshedskasserne trufne afgørelser.

Til nr. 15

Det foreslås, at arbejdsdirektørens og direktøren for arbejdsløshedsforsikringens afgørelser efter § 98, stk. 5, om at se bort fra overskridelse af klagefristen i § 98, stk. 1–3, bliver endelige, da afgørelse herom nærmest er af formel karakter.

I perioden 1. januar 1985–30. juni 1986 blev der indbragt 9 sager om fristafvisning og ingen af dem blev ændret af ankenævnet.

Til nr. 16

Forslaget indebærer en præcisering af hvilke afgørelser, der kan indbringes for ankenævnet. Herudover er der foretaget en redaktionel opdeling af den gældende bestemmelse i § 99, stk. 1, i to stykker, således at det tydeliggøres, hvilke af henholdsvis arbejdsdirektørens og direktøren for arbejdsløshedsforsikringens afgørelser, der kan indbringes for ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen.

Gældende praksis, hvorefter direktøren for arbejdsløshedsforsikringens afgørelser om de spørgsmål, som er nævnt i EF-forordninger om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, kan indbringes for ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen, foreslås samtidig lovfæstet.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. maj 1987.

Det foreslås dog, at der indføres en overgangsregel, således at personer, der på lovens ikrafttrædelsestidspunkt modtager en pension, kan vælge at opfylde de hidtil gældende regler indtil 1. maj 1988. Dette skal sikre, at personer, der opfylder arbejdskravet i § 55, stk. 1, får mulighed for at indrette sig efter de gældende regler. Det skal bemærkes, at ændringsforslaget i de fleste tilfælde vil medføre en lempelse.